

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL TEISĖS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠO PATVIRTINIMO

2010 m. rugpjūčio 19 d. Nr. V-1385
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (Žin., 2009, Nr. [54-2140](#)) 48 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u Teisės studijų krypties aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad:
 - 2.1. šio įsakymo 1 punktu patvirtintas aprašas taikomas teikiamoms akredituoti teisės krypties studijų programoms;
 - 2.2. aukštosios mokyklos gali priimti asmenis į pirmąjį kursą studijuoti pagal nesuderintas su šio įsakymo 1 punktu patvirtintu aprašu iki šio įsakymo įsigaliojimo akredituotas teisės krypties studijų programas iki 2012 m. sausio 1 dienos.

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

GINTARAS STEPONAVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministro
2010 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-1385

TEISĖS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisės studijų krypties aprašas (toliau vadinama – aprašas) taikomas teisės krypties koleginiams, universitetiniams pirmosios pakopos ir vientisosioms studijų programoms nepriklausomai nuo studijų formos. Aprašo paskirtis yra:

- 1.1. padėti aukštosioms mokykloms rengti ir vertinti studijų programas;
 - 1.2. orientuoti ekspertus, kurie vertina studijų programas;
 - 1.3. informuoti abiturientus, studentus, darbdavius ir aukštąsias mokyklas apie įgyjamą aukštąjį išsilavinimą;
 - 1.4. sudaryti galimybę kurti lanksčias studijų programas ir skatinti naujoves pagal šio aprašo nustatytus reikalavimus.
2. Teisės studijų kryptis priklauso socialinių mokslų studijų sričiai, teisės studijų krypčių grupei, krypties kodas M900.
3. Baigus teisės krypties studijas įgyjamas:
- 3.1. baigus koleginių studijų programas – aukštasis koleginiis išsilavinimas ir teisės profesinio bakalauro laipsnis, liudijamas profesinio bakalauro diplomu;
 - 3.2. baigus universitetinių studijų pirmosios pakopos programas – teisės bakalauro laipsnis, liudijamas bakalauro diplomu;

3.3. baigus universitetinių vientisųjų studijų programas – teisės magistro laipsnis, liudijamas magistro diplomu.

4. Teisės krypties koleginių studijų apimtis yra ne mažesnė kaip 180 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 120) ir ne didesnė kaip 210 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 140) studijų kreditų, universitetinių pirmosios pakopos studijų apimtis – ne mažesnė kaip 210 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 140) ir ne didesnė kaip 240 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 160) studijų kreditų, universitetinių vientisųjų studijų apimtis – 300 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 200) studijų kreditų. Galima nuolatinė ir iššęstinė studijų formos.

5. Pagrindinės priėmimo sąlygos:

5.1. ne žemesnis kaip vidurinis arba jį atitinkantis išsilavinimas;

5.2. pagal vidurinio ugdymo programą siūloma pasirinkti istoriją, lietuvių kalbą, užsienio kalbą, matematiką išplėstiniu kursu.

6. Bendrieji teisės studijų tikslai:

6.1. išugdyti teisiniam darbui būtinas etines savybes;

6.2. išugdyti tikslaus ir taisyklingo teisinių sąvokų vartojimo įgūdžius;

6.3. suteikti žinių ir gebėjimų, reikalingų veikloje, susijusioje su suteikiama kvalifikacija;

6.4. išugdyti poreikius išlaikyti profesinę kompetenciją per visą darbo veiklos laikotarpį tobulinant kvalifikaciją;

6.5. suformuoti supratimą apie teisės mokslo reikšmę visuomeniniam gyvenimui.

7. Pagrindiniai universitetinių teisės studijų tikslai:

7.1. išugdyti plačią erudiciją, kūrybinį ir kritinį mąstymą, leidžiantį suvokti teisės vietą ir paskirti socialinių normų sistemoje, individo ir visuomenės vaidmenį kuriant teisinę valstybę;

7.2. išugdyti teisės aiškinimo ir taikymo, praktinio ir teisinio argumentavimo įgūdžius.

8. Pagrindiniai koleginių teisės studijų tikslai:

8.1. išugdyti kūrybinį ir kritinį mąstymą, leidžiantį suvokti teisės vietą ir paskirti socialinių normų sistemoje;

8.2. išmanyti Lietuvos Respublikos teisės sistemą, norminius teisės aktus, mokėti juos taikyti ir sugebėti spręsti konkrečias praktines teisės problemas;

8.3. išugdyti įgūdžius, susijusius su teismo posėdžių ir raštinės darbo organizavimu, įmonių ir įstaigų veiklos teisiniu administravimu.

II. REIKALAVIMAI STUDIJŲ PROGRAMOMS

9. Kiekviena koleginių, universitetinių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programa (jos turinys ir vykdymas) turi užtikrinti, kad absolventas bus sukaupęs pakankamai žinių (10 ir 14 punktai), gebės išsiaiškinti problemas, patenkančias į teisinio reguliavimo sritį (11 ir 15 punktai), gebės praktiškai taikyti teisės normas (12 ir 16 punktai), mokės veikti ne vien tiesiogiai su teise susijusiose srityse (13 ir 17 punktai). Toks skirstymas į punktus yra sąlyginis.

10. Per universitetines studijas įgyjamos žinios:

10.1. teisės esmė, paskirtis, susiformavimo ir raidos Vakarų kultūros šalyse istorija; Lietuvos ir visuotinė teisės istorija; svarbiausios šiuolaikinės teisės teorijos, politikos teorijos;

10.2. esminės žinios apie filosofijos, sociologijos ir kriminologijos kryptis;

10.3. visų pagrindinių teisės institutų turinys, jų reguliuojamos visuomeninių santykių sritys ir šiose srityse kylančių ginčų teisinio sprendimo, teisinės atsakomybės ypatumai, esminės žinios apie teisės normų kūrimą, teisės aktams keliamus reikalavimus, teisės normų realizavimo būdai, požymiai ir stadijos;

10.4. konstitucinės teisės principai ir teisinių institutų turinys nacionalinio, Europos Sąjungos ir tarptautinio lyginamojo teisinio reguliavimo kontekstuose;

10.5. privatinės teisės principai ir teisinių institutų turinys nacionalinio, Europos Sąjungos ir tarptautinio lyginamojo teisinio reguliavimo kontekstuose;

10.6. administracinės teisės ir administracinio proceso principai ir teisinių institutų turinys nacionalinio, Europos Sąjungos ir tarptautinio lyginamojo teisinio reguliavimo kontekstuose;

10.7. baudžiamosios teisės principai ir teisinių institutų turinys nacionalinio, Europos Sąjungos ir tarptautinio lyginamojo teisinio reguliavimo kontekstuose;

10.8. baudžiamosios proceso principai ir teisinių institutų turinys nacionalinio, Europos Sąjungos ir tarptautinio lyginamojo teisinio reguliavimo kontekstuose;

10.9. civilinio proceso principai ir teisinių institutų turinys nacionalinio, Europos Sąjungos ir tarptautinio lyginamojo teisinio reguliavimo kontekstuose;

10.10. darbo ir socialinės apsaugos teisės principai ir teisinių institutų turinys nacionalinio, Europos Sąjungos ir tarptautinio lyginamojo teisinio reguliavimo kontekstuose;

10.11. Europos Sąjungos institucinės ir materialinės teisės principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

10.12. tarptautinės viešosios ir privatinės teisės principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys.

11. Per universitetines studijas įgyjami pažintiniai gebėjimai (mokėjimai):

11.1. gebėjimas analizuoti įvairius tekstus ir mokėjimas įvertinti jų teisinį pobūdį;

11.2. mokėjimas teisės normų požiūriu analizuoti ir vertinti žmogaus bei socialinių institucijų elgesį ir veiklą;

11.3. gebėjimas susieti įvairias teises idėjas ir mokėjimas argumentuoti sprendimus dėl teisinių konfliktų suregulavimo;

11.4. gebėjimas logiškai ir kritiškai mąstyti, įvardyti tikslus ir taisyklingas teisinio reguliavimo problemas;

11.5. mokėjimas interpretuoti teisei reikšmingus duomenis naudojant įvairias teisės doktrinas, formuluoti išvadas;

11.6. gebėjimas kelti ir atskleisti hipotezes, tyrimo uždavinius ir tikslus, tarpdalykinis mąstymas;

11.7. gebėjimas taikyti norminių teisės aktų klasifikavimo, sisteminimo formas ir principus, sistemaiškai suvokti teisės šaltinius;

11.8. mokėjimas apibrėžti svarbiausių teisės šakų principus.

12. Per universitetines studijas įgyjami praktiniai gebėjimai (įgūdžiai):

12.1. mokėjimas rengti įstatymų ir kitų norminių teisės aktų projektus;

12.2. gebėjimas atlikti teisės taikymo procedūras ir rengti teisės taikymo aktus;

12.3. gebėjimas organizuoti teismo posėdį, fiksuoti jo eigą ir tvarkyti bylas, kiti teisinės raštvedybos įgūdžiai;

12.4. mokėjimas sisteminti norminius teisės aktus;

12.5. etiško profesinio elgesio įgūdžiai;

12.6. mokėjimas naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis;

12.7. bendravimo ir bendradarbiavimo su kitų sričių specialistais įgūdžiai;

12.8. gebėjimas taikant teisę remtis rinkos ekonomikos sąlygomis;

12.9. mokėjimas perkelti į nacionalinę teisę bendruosius tarptautinės teisės principus;

12.10. gebėjimas aiškinti Europos Sąjungos teisės principus ir normas, taikyti juos vidaus jurisdikcijoje ir įgyvendinti vidaus teisėje;

12.11. mokėjimas taikyti teisės normas;

12.12. mokėjimas analizuoti konfliktines situacijas, jas teisiškai spręsti, nustatyti ir nagrinėti faktines teises bylos aplinkybes, teisės požiūriu kvalifikuoti byloje nustatytas faktines veikas ir susidariusius visuomeninius santykius.

13. Per universitetines studijas įgyjami perkeliemieji gebėjimai:

13.1. gebėjimas rašyti esė, formuluoti mokslinio pobūdžio uždavinius ir išvadas, rengti ir pristatyti ataskaitas;

13.2. gebėjimas argumentuoti remiantis turimais duomenimis, gebėjimas perteikti sudėtingas žinias;

13.3. gebėjimas susirasti ir kritiškai vertinti informacijos šaltinius, naudotis įvairiomis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis;

13.4. gebėjimas planuoti, organizuoti ir kontroliuoti individualią veiklą ir darbo laiką, paskirstyti ir koordinuoti darbo užduotis, dirbti savarankiškai ir komandoje, bendradarbiauti;

13.5. gebėjimas būti nešališkam, jautriam kitų asmenų ir aplinkos poveikiui, mokėjimas derinti priešingus interesus;

13.6. savikontrolės įgūdžiai ir gebėjimas tobulėti.

14. Per kolegines studijas įgyjamos žinios:

14.1. socialinių individų elgesį ir socialinių institucijų veiklą tiriančių mokslų (sociologijos, psichologijos, ekonomikos, vadybos ir kt.), teisės istorijos ir teorijos pagrindai;

14.2. Lietuvos Respublikos konstitucinės teisės principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

14.3. Lietuvos Respublikos administracinės teisės ir administracinio proceso principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

14.4. Lietuvos Respublikos baudžiamosios teisės principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

14.5. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

14.6. Lietuvos Respublikos civilinio proceso principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

14.7. Lietuvos Respublikos darbo ir socialinės apsaugos teisės principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

14.8. Lietuvos Respublikos privatinės teisės principai ir svarbiausių teisinių institutų turinys;

14.9. Europos Sąjungos institucinės ir materialinės teisės pagrindai;

14.10. tarptautinės viešosios ir privatinės teisės pagrindai;

14.11. svarbiausių Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos norminių teisės aktų turinys.

15. Per kolegines studijas įgyjami pažintiniai gebėjimai (mokėjimai):

15.1. gebėjimas analizuoti įvairius teisinius tekstus ir mokėjimas įvertinti jų galiojimą laike ir erdvėje;

15.2. mokėjimas parinkti ir vertinti teisės normas, reguliuojančias žmonių elgesį;

15.3. mokėjimas teisės normų požiūriu analizuoti ir vertinti žmogaus bei socialinių institucijų elgesį ir veiklą;

15.4. gebėjimas argumentuoti teisinius sprendimus taikant konkrečias teisės normas;

15.5. nuoseklus loginis ir kritinis mąstymas, tikslus ir taisyklingas teisinio reguliavimo problemų nustatymas;

15.6. mokėjimas interpretuoti teisei reikšmingus duomenis, formuluoti išvadas;

15.7. gebėjimas kelti tyrimo uždavinius ir tikslus, kelti ir pagrįsti hipotezes.

16. Per kolegines studijas įgyjami praktiniai gebėjimai (įgūdžiai):

16.1. mokėjimas rengti teisės taikymo aktų projektus;

16.2. gebėjimas organizuoti teismo posėdį, fiksuoti jo eigą, tvarkyti bylas; dokumentų valdymo įgūdžiai;

16.3. mokėjimas sisteminti norminius teisės aktus;

16.4. profesinės etikos įgūdžiai;

16.5. mokėjimas naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis;

16.6. mokėjimas vykdyti teisėjo ir (ar) kito teisę taikančio pareigūno sprendimus dėl teisės taikymo aktų įgyvendinimo.

17. Per kolegines studijas įgyjami perkeliameji gebėjimai:

17.1. gebėjimas rašyti esė, formuluoti mokslinio pobūdžio uždavinius ir išvadas, rengti ir pristatyti ataskaitas;

17.2. gebėjimas argumentuoti remiantis turimais duomenimis, gebėjimas perteikti žinias;

17.3. gebėjimas susirasti informacijos šaltinius, naudotis įvairiomis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis;

17.4. gebėjimas paskirstyti darbo užduotis, dirbti savarankiškai ir komandoje;

17.5. gebėjimas būti nešališkam, jautriam kitų asmenų ir aplinkos poveikiui, mokėjimas derinti priešingus interesus;

17.6. bendravimo ir bendradarbiavimo su kitų sričių specialistais įgūdžiai;

17.7. savikontrolės įgūdžiai ir gebėjimas tobulėti.

18. Koleginėse ir universitetinėse studijose įgytų žinių, mokėjimų ir įgūdžių pobūdis skiriasi: universitetinių studijų absolventams labai svarbu įgyti nuodugnių ir plačių fundamentinių žinių ir pažintinių gebėjimų, koleginių studijų absolventams – fundamentinių žinių ir stiprių praktinių gebėjimų.

19. Be to, vientisųjų universitetinių studijų absolventai turi demonstruoti platesnes ir gilesnes nei pirmosios pakopos universitetinių studijų teisės žinias ir supratimą, integruoti žinias ir atsižvelgti į problemos kompleksiskumą, taip pat papildomai turi būti susipažinę su naujosiomis atskirų teisės šakų (institutų) mokslinėmis teorijomis, gebėti kritiškai vertinti ir taikyti teisės mokslo ir praktikos naujoves (taip pat ir naujoje ar nepažįstamoje aplinkoje), savarankiškai atlikti tyrimus taikant žinomus analizės metodus, mokėti įvertinti tyrimų rezultatus ir nustatyti jų patikimumą, gebėti aiškiai perteikti šiuos rezultatus specialistų ir ne specialistų auditorijai.

20. Studijų programų rengėjai ir jų vykdytojai turi žinoti, kuriuos dalykus studijuodami studentai įgis žinių, mokėjimų ir įgūdžių, išvardytų 10–17 punktuose.

III. STUDIJŲ PROGRAMŲ SANDARA

21. Studijų programoje numatomų per semestrą studijuoti dalykų skaičius negali būti didesnis kaip septyni. Universitetinėse studijose mažiausia privalomojo studijų krypties (teisės arba specializacijos) dalyko (išskyrus tęstinių arba susijusių dalykų) apimtis – 4 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 3) kreditai, kitų dalykų – 3 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 2) kreditai. Mažiausia koleginių studijų dalyko apimtis – 3 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 2) kreditai. Ne mažiau kaip 20 procentų ir ne daugiau kaip 60 procentų studijų krypties dalyko apimties turi sudaryti auditorinis darbas.

22. Bendrieji universitetinių arba koleginių studijų dalykai turi sudaryti ne mažiau kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) studijų kreditų:

22.1. universitetinių studijų programose siūlytini fundamentalūs filosofijos, pasaulėžiūros ir socialinių mokslų dalykai (pavyzdžiui: filosofija, sociologija, politologija, etika, estetika, logika, kalbos kultūra, profesinė užsienio kalba, lotynų kalba, romėnų teisė, informacinės technologijos, ekonomikos teorija, vadyba ir kt.);

22.2. koleginių studijų programose siūlytini filosofijos ir socialinių mokslų dalykai (pavyzdžiui: filosofijos įvadas, politologija, profesinė užsienio kalba, kalbos kultūra, dokumentų valdymas, informacinės technologijos pagrindai, logikos pagrindai, ekonomikos teorijos pagrindai, vadyba ir kt.).

23. Studijų krypties dalykai turi apimti teorinius ir profesinius dalykus, kurių studijos teikia žinių ir gebėjimų, išvardytų šio aprašo 10–17 punktuose. Jie turi sudaryti:

23.1. vientisųjų universitetinių studijų programose – ne mažiau kaip 195 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 130) studijų kreditų. Siūlytinis, pavyzdžiui, tokios dalykų grupės:

23.1.1. fundamentines žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: teisės teorija, Lietuvos ir visuotinė teisės istorija, politinių ir teisės teorijų istorija ir kt.;

23.1.2. teisės žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: konstitucinė teisė, konstitucinių ginčų teisė, administracinė teisė, administracinis procesas, baudžiamoji teisė, baudžiamasis procesas, civilinė teisė, civilinis procesas, darbo teisė, finansų teisė, Europos Sąjungos teisė, tarptautinė teisė, šeimos teisė ir kt.;

23.1.3. kitų socialinių mokslų žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: teisinis argumentavimas, profesinė etika, bendroji ir teisinė psichologija, tarptautinės ekonomikos pagrindai, kriminalistika, kriminologija, teisės filosofija, teisės sociologija ir kt.;

23.2. universitetinių pirmosios pakopos studijų programose – ne mažiau kaip 165 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 110) studijų kreditų. Siūlytinos, pavyzdžiui, tokios dalykų grupės:

23.2.1. fundamentines žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: teisės teorija, Lietuvos ir visuotinė teisės istorija, politinių ir teisės teorijų istorija ir kt.;

23.2.2. teisės žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: konstitucinė teisė, konstitucinių ginčų teisė, administracinė teisė, administracinis procesas, baudžiamoji teisė, baudžiamasis procesas, civilinė teisė, civilinis procesas, darbo teisė, finansų teisė, Europos Sąjungos teisė, konstitucinė teisė, tarptautinė teisė, šeimos teisė ir kt.;

23.2.3. kitų socialinių mokslų žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: teisinis argumentavimas, profesinė etika, bendroji ir teisinė psichologija, tarptautinės ekonomikos pagrindai, kriminalistika, kriminologija, teisės filosofija, teisės sociologija ir kt.;

23.3. koleginių studijų programose – ne mažiau kaip 135 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 90) studijų kreditų. Siūlytinos, pavyzdžiui, tokios dalykų grupės:

23.3.1. fundamentines žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: teisės teorijos pagrindai, Lietuvos ir (arba) visuotinė teisės istorija, teisės saugos institucijos, žmogus ir aplinka ir kt.;

23.3.2. teisės žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: konstitucinė teisė, konstitucinių ginčų teisė, administracinė teisė ir procesas, baudžiamoji teisė ir procesas, civilinė teisė ir procesas, darbo teisė, finansų teisė, konstitucinė teisė, tarptautinė teisė, Europos Sąjungos teisė, šeimos teisė ir kt.;

23.3.3. kitų socialinių mokslų žinias teikiantys dalykai, pavyzdžiui: teisinė retorika, profesinė etika, bendroji ir teisinė psichologija, apskaitos pagrindai ir kt.

24. Aukštosios mokyklos nustatyti ir studento pasirenkamieji dalykai, skirti gilesnei specializacijai toje pačioje kryptyje ar praktikai, priskiriami specializacijos dalykams. Specializacijos dalykai studijas išplečia ir (arba) pagilina žinias ir gebėjimus, įgytus studijuojant teisės krypties dalykus. Specializacijos dalykai parenkami atsižvelgiant į visuomenės poreikius ir aktualias problemas, teisės ir teisinės sistemos raidos tendencijas, siekį išugdyti sistemišką požiūrį į socialinių problemų priežastis ir jų sprendimo būdus, praktinius gebėjimus kūrybiškai ir kritiškai taikyti įgytas žinias teisininko veikloje. Jie turi sudaryti:

24.1. vientisųjų universitetinių studijų programose – ne daugiau kaip 60 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 40) kreditų. Siūlytini dalykai, pavyzdžiui – bausmių vykdymo teisė, įrodymai ir įrodinėjimas, nusikaltimų kvalifikavimo problemos, darbo sutartis, kolektyvinė sutartis, darbo ginčai, valstybės tarnyba, intelektinės nuosavybės teisė, konkurencijos teisė ir kt.;

24.2. universitetinių pirmosios pakopos studijų programose – ne daugiau kaip 60 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 40) kreditų. Siūlytini dalykai, pavyzdžiui – bausmių vykdymo teisė, įrodymai ir įrodinėjimas, nusikaltimų kvalifikavimo problemos, darbo sutartis, kolektyvinė sutartis, darbo ginčai, valstybės tarnyba, intelektinės nuosavybės teisė, notariato teisė, draudimo teisė, konkurencijos teisė ir kt.;

24.3. koleginių studijų programose – ne mažiau kaip 30 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 20) ir ne daugiau kaip 60 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 40) kreditų. Siūlytini dalykai, pavyzdžiui – bankininkystės teisė, draudimo teisė, verslo teisė, mokesčių teisė, socialinės apsaugos teisė, teisės medicina, vykdymo procesas, komercinių ginčų sprendimas, sutarčių teisė ir kt.

25. Bendra praktikų (profesinė, mokomoji ir pan.) apimtis turi būti:

25.1. vientisųjų universitetinių studijų programose – ne mažesnė kaip 18 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 12) kreditų;

25.2. universitetinių pirmosios pakopos studijų programose – ne mažesnė kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų;

25.3. koleginių studijų programose praktikos ir kitas praktinis rengimas turi sudaryti ne mažiau kaip trečdalį studijų programų apimtį. Praktikų (mokomųjų, pažintinių, profesinės veiklos ir pan.) apimtį turi būti ne mažesnę kaip 30 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 20) kreditų. Baigiamosios profesinės veiklos praktikos vieta derinama su baigiamojo darbo tema ir panaši į tas darbo vietas, kurioms rengiamas absolventas.

26. Praktikos vietoje studentui turi būti paskirtas praktikos vadovas, kuriuo gali būti asmuo, turintis ne žemesnę kaip teisės magistro ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir ne trumpesnę nei 5 metų teisinio darbo patirtį. Pageidautina, jog aukštosios mokyklos arba jų padaliniai, vykdančios teisės krypties studijų programas, dėl galimybės atlikti praktiką sudarytų bendradarbiavimo sutartis su teisinėmis institucijomis (pavyzdžiui, Nacionaline teismų administracija, teismais, prokuratūromis, Notarų rūmais, Antstolių rūmais ir pan.). Studentas, dirbantis teisinį darbą, praktiką (profesinę, profesinės veiklos ir pan.) gali atlikti savo darbo vietoje pagal individualią praktikos programą.

27. Baigiamajam darbui (projektui) ir baigiamiesiems egzaminams (jeigu jie numatyti) turi būti skiriama:

27.1. vientisųjų universitetinių studijų programose – ne mažiau kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų. Baigiamasis darbas turi būti analitinis, grindžiamas savarankiškais moksliniais ar taikomaisiais tyrimais. Jis negali būti vien aprašomasis ar vien apžvalginis. Baigiamuoju darbu studentas turi parodyti savo gebėjimą ne tik analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų atliktus atitinkamos krypties darbus, sėkmingai atlikti tos krypties tyrimus, bet ir aiškiai, pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas ir aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą;

27.2. universitetinių pirmosios pakopos studijų programose – ne mažiau kaip 12 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 8) kreditai;

27.3. koleginių studijų programose – ne mažiau kaip 9 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 6) kreditai.

28. Ginti baigiamąjį darbą (projektą) ir laikyti baigiamuosius egzaminus (jeigu jie numatyti) leidžiama studentui, gavusiam teigiamus visų studijų programoje numatytų dalykų ir atliktos praktikos įvertinimus. Rekomenduotina, kad baigiamųjų egzaminų būtų ne daugiau kaip du. Vienas baigiamasis egzaminas gali apimti užduotis (klausimus) iš kelių, tačiau tarp savęs susijusių dalykų, pavyzdžiui: administracinė teisė ir procesas, baudžiamoji teisė ir procesas ir kt. Baigiamąjį egzaminą turi sudaryti teorinės ir praktinės užduotys (klausimai), kurių tikslas – nustatyti studento įgytų žinių, pažintinių ir praktinių gebėjimų lygį.

IV. STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

29. Sėkmingo studijų programų vykdymo pagrindas yra kompetentingi ir kvalifikuoti dėstytojai, gebantys perteikti studentams žinių ir išugdyti gebėjimų, reikalingų būsimai profesinei veiklai. Veiksniai, kuriais remiantis turi būti vertinama bendra dėstytojų kompetencija, yra patirtis, gebėjimas laisvai bendrauti bent viena iš tarptautiniam bendradarbiavimui vartojamų užsienio kalbų (anglų, vokiečių, prancūzų ar kt.), domėjimasis ir entuziazmas naudojant veiksmingus dėstytojų metodus, mokslinis lygis, pripažinimas profesinėse, mokslinėse ir kitokiose bendrijose, dalyvavimas profesinio lavinimosi programose, profesinis išsilavinimas ir jų asmeninis domėjimasis studijų reikalais. Dėstytojai turi studijuoti mokslo ir jo praktinio taikymo naujoves, dalyvauti atliekant mokslinius tyrimus, kuriant ir (arba) vertinant įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, komentuojant teismų praktiką. Dėstytojai turi žinoti ir suprasti kriterijus, kuriais remiantis akredituojamos studijų programos.

30. Dalyvauti įgyvendinant universitetinių studijų programą leidžiama tik asmenims, įgijusiems ne žemesnę kaip magistro ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, priskirtiną tai pačiai mokslo krypciai, kuriai priklauso ir jų dėstomas studijų dalykas. Dėstytojų mokslinė ir pedagoginė kompetencija būtina, teisininko praktikos patirtis – pageidautina. Dėstyti daugiau kaip du skirtingų teisės mokslo šakų dalykus leidžiama tik tiems dėstytojams, kurių mokslinio darbo produkcija ir (arba) praktinės veiklos sritis yra tiesiogiai susijusi su dėstomais dalykais. Ne mažiau kaip pusę universitetinių studijų teisės krypties ir specializacijos dalykų turi dėstyti aukštosios mokyklos profesoriai, docentai ir (arba) dėstytojai, turintys

teisės krypties mokslo laipsnį. Pageidautina, kad ne mažiau kaip pusę universitetinių studijų teisės krypties ir specializacijos dalykų dėstytojų asmenys, turintys teisėjo ar prokuroro praktinio darbo patirties, taip pat asmenys, turintys advokato, notaro, antstolio ar kitos profesinės teisinės praktikos patirties toje kryptyje, kurios studijų dalyką jie dėsto.

31. Dalyvauti įgyvendinant koleginių studijų programą leidžiama tik asmenims, įgijusiems ne žemesnę kaip magistro ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, priskirtiną tai pačiai mokslo krypčiai, kuriai priklauso ir jų dėstomas studijų dalykas. Dėstyti daugiau kaip du skirtingų teisės mokslo šakų dalykus leidžiama tik tiems dėstytojams, kurių mokslinio darbo produkcija ir (arba) praktinės veiklos sritis tiesiogiai susijusi su dėstomais dalykais. Daugiau kaip pusę kolegijos dėstytojų turi turėti ne mažesnės kaip 3 metų praktinio darbo patirties dėstomojo dalyko srityje. Dėstytojai, turintys teisės krypties mokslo laipsnį, turi dėstyti ne mažiau kaip 10 procentų koleginių studijų programos dalykų (išskyrus bendruosius koleginius dalykus).

32. Baigiamojo darbo (projekto) ir baigiamųjų egzaminų (jeigu jie numatyti) vertinimo komisija turi būti sudaroma iš kompetentingų studijų krypties specialistų – mokslininkų, praktikų profesionalų, galimų darbdavių atstovų. Ne mažiau kaip trečdalis komisijos narių (o koleginese studijose – ne mažiau kaip vienas) turi turėti teisės krypties mokslo laipsnį. Komisijos pirmininkas negali būti iš studijų programą įgyvendinančio aukštosios mokyklos akademinio padalinio. Bent vienas komisijos narys (o koleginese studijose – ne mažiau kaip trys) turi būti socialinių partnerių atstovas.

33. Sėkmingam studijų programos vykdymui užtikrinti būtina tokia materialioji bazė:

33.1. auditorijos, kuriose vietų skaičius būtų toks, kad paskaitas nuolatinės studijų formos studentams būtų įmanoma skaityti darbo dienos metu; dalis auditorijų turi būti pritaikytos studentų darbui grupėse seminarų ar pratybų metu, siekiant ugdyti komandinio darbo organizavimo nedidelėse (5–7 asmenų) grupėse bei tarpgrupinio konstruktyvaus rungtyniškumo įgūdžius; auditorijos turi atitikti higienos ir darbo saugos reikalavimus, jose turi būti sumontuota šiuolaikinė įvairialypė įranga;

33.2. bibliotekose turi būti pakankamas kiekis, užtikrinantis kokybiškas studijas, visų programoje numatytų dalykų studijoms reikalingos literatūros – vadovėlių, monografijų, žurnalų, žodynų, enciklopedijų, elektroninių duomenų bazių, mokymo priemonių, kitos mokomosios literatūros arba paskaitų konspektų; taip pat kompiuterių ir tinkamos programinės įrangos (literatūros katalogai, paieškos sistemos, ryšys su stambesnių bibliotekų duomenų bazėmis, interneto ryšys);

33.3. naudojamų kompiuterių skaičius turi atitikti studijų programos poreikius; į šį skaičių neįeina bibliotekos ir dėstytojų naudojami asmeniniai kompiuteriai; kompiuteriai turi būti prijungti prie interneto, juose turi būti instaliuoti standartiniai tekstų programiniai paketai.
